

Katarzyna Kaczor
Uniwersytet Gdański
ORCID: 0000-0003-2897-2904

Nazywam się Mróz. Remigiusz Mróz. O kreacji marki autorskiej/literackiej w polskim polu literackim/kultury

Streszczenie

Przedmiotem artykułu jest analiza funkcjonowania w polskim polu kultury Remigiusza Mroza jako autora mającego na celu wykreowanie identyfikowanej z nim własnej marki literackiej. Celem przeprowadzonych badań było prześledzenie mechanizmów służących autokreacji marki literackiej w przestrzeni kultury mainstreamu z uwzględnieniem: uwarunkowań funkcjonowania polskiego rynku wydawniczego, sposobów wykorzystania mediów społecznościowych i opiniotwórczych w celach autoprezentacji oraz dyskursu krytycznego jego twórczości. Wnioski sformułowano w kontekście wyników badań współczesnego polskiego pola literackiego prowadzonych z perspektywy badań kulturowych.

Słowa kluczowe: Remigiusz Mróz, marka literacka, polskie pole literackie w XXI wieku, polska literatura popularna XXI wieku, rynek wydawniczy, marketing w polu kultury.

My name is Mróz. Remigiusz Mróz.

On the creation of an author / literary brand in the Polish literary / cultural field

Abstract

The subject of the article is the analysis of the functioning in the Polish cultural field of Remigiusz Mroz as an author aiming to create his own literary brand identified with it. The aim of the conducted research was to follow the mechanisms for self-creation of the literary brand in the mainstream culture, including: conditions of the Polish publishing market, ways of using social media and opinion-making media for self-presentation and critical discourse of his work. The conclusions were formulated in the context of the results of the research of the contemporary Polish literary field conducted from the perspective of cultural research.

Keywords: Remigiusz Mróz, literary brand, Polish literary field in the 21st century, Polish popular literature of the 21st century, publishing market, marketing in the field of culture.

Wprowadzenie

Trzydzieści dwie opublikowane książki i ponad dwa miliony sprzedanych egzemplarzy w ciągu pięciu lat od debiutu. Nagroda Czytelników Wielkiego Kalibru dla najlepszej polskiej powieści kryminalnej roku. Pięć, ukazujących się równolegle, powieściowych

cykli, z których pierwszy, najbardziej popularny, zaadaptowany na serial miał swoją premierę zimą 2018 roku, a prawa do adaptacji dwóch następnych zostały już sprzedane¹. Trzydziestodwuletni, który zrezygnował z kariery prawnika na rzecz realizacji swojego marzenia i został poczytnym pisarzem. Nieustannie, od 2013 roku publikujący, obecny i komunikujący się ze swoimi czytelnikami przez media społecznościowe, i promujący swoją twórczość w kontekście spełnionego marzenia, kolejnych realizowanych celów i komercyjnego sukcesu. Z wszystkich wymienionych powodów, swoją aktywność i rozpoznawalność Remigiusz Mróz, a właściwie identyfikowana z nim marka autorska, jest fenomenem w polskim polu literackim drugiej dekady XXI wieku. Przy czym marka na potrzeby tego artykułu będzie definiowana jako nazwa, którą jest nazwisko autora, identyfikujące i odróżniające jego twórczość od wydawnictw innych autorów.

Prześledzenie funkcjonowania Remigiusza Mroza w polu kultury, oparte na analizie polityki wydawniczej dotyczącej publikacji jego twórczości, jego aktywności i treści udostępnianych za pośrednictwem mediów społecznościowych oraz wypowiedzi udzielanych w mediach tradycyjnych, a także jego konsekwentnej wizualnej autoprezentacji, umożliwia sformułowanie tezy, że jego działania mają charakter właściwy dla:

- a) kształtowania marki w zakresie jej wizerunku i świadomości w polskim polu kultury, definiowanym za Pierrem Bourdieu jako „społeczny mikrokosmos, w którym produkowane są obiekty kulturowe”²;
- b) tworzenia kolejnych książek na podstawie zbioru atrybutów nadających im niepowtarzalną (w kontekście twórczości konkurentów, czyli polskich autorów literatury sensacyjnej, obejmującej swoim zakresem powieści kryminalne, thrillery i horrory) jakość, co ułatwia ich odróżnianie, ułatwia dokonywanie wyboru i skutkuje jego powtarzalnością ze strony konsumentów, będących lojalnymi czytelnikami „Mroza”, na co wskazują posty zamieszczone w portalu Lubimyczytac.pl³ i na profilach Remigiusza Mroza w portalach Facebook⁴, Instagram⁵ i Twitter⁶.

Przeprowadzona analiza ze względu na przedmiot, jakim jest kształtowanie i funkcjonowanie marki autorskiej Remigiusz Mróz, mieści się w zakresie badań kulturowych, przedmiotem których jest badanie polskiego pola literackiego⁷. Ze względu na swojego bohatera, jakim jest autor literatury gatunkowej, poszerza pole refleksji wyznaczone przez prace poświęcone kreacji marek i wizerunków: Michała Witkowskiego i Jacka

¹ Mojebestsellery, *Nowa część Chyłki już w marcu!*, granice.pl Wszystko o literaturze, <https://www.granice.pl/news/nowa-czesc-chylki-juz-w-marcu/8007> (dostęp: 06.03.2019).

² W tekście będę posługiwała się koncepcją pola sformułowaną przez Pierre’a Bourdieu, *Teoria obiektów kulturowych*, przeł. A. Zawadzki [w:] *Odkrywanie modernizmu. Przekłady i komentarze*, red. R. Nycz, TAIWPN Universitas, Kraków 1998, s. 266.

³ <http://lubimyczytac.pl/autor/82094/remigiusz-mroz> (dostęp: 06.03.2019).

⁴ <https://www.facebook.com/remigiuszmroz/> (dostęp: 06.03.2019).

⁵ <https://www.instagram.com/remigiuszmroz/?fbclid=IwAR2jNqRwkvT9dozKz65PAh-fGDL1xev-7uifUFzMXAoUJWxQbl1MBn7JCWM> (dostęp: 06.03.2019).

⁶ <https://twitter.com/remigiuszmroz> (dostęp: 06.03.2019).

⁷ *Literatura polska po 1989 roku w świetle teorii Pierre’a Bourdieu. Podręcznik*, red. G. Jan-kowicz, P. Marecki, M. Sowiński, Korporacja Ha!art, Kraków 2015.

Dehnela oraz Andrzeja Sapkowskiego i Wita Szostaka⁸. Jednocześnie wskazując na wzrastającą rolę mediów społecznościowych i tradycyjnych w komunikacji autora, dysponenta marki, a otoczeniem.

I pojawił się Mróz. Remigiusz Mróz

Kiedy trzy lata po swoim debiucie, w 2016 roku Remigiusz Mróz został laureatem Nagrody Czytelników Wielkiego Kalibru za otwierającą cykl JOANNA CHYŁKA *Kasacje* (2015)⁹, na antenie TVP2 w poprzedzającej rozmowę z nim zapowiedzi został przedstawiony jako:

REMIGIUSZ MRÓZ – NOWA TWARZ POLSKIEGO KRYMINAŁU

Ma zaledwie 29 lat, a na swoim koncie już kilka bestsellerów – na naszych kanapach Remigiusz Mróz – mistrz kryminału i doktor prawa. Remigiusz Mróz – zdobył w tym roku najbardziej prestiżową polską nagrodę dla pisarza kryminałów: Nagrodę Wielkiego Kalibru, na liście bestsellerów Empiku przegonił Bondę i Miłoszewskiego, mieszka pod Opolem, zrobił doktorat z prawa na Akademii Leona Koźmińskiego (ukończył studia z wyróżnieniem), studiował w Warszawie, po czym wrócił w rodzinne strony, napisał ponad 30 książek i teraz je po kolei wydaje (w tym roku wyda łącznie aż 8!), sprzedał prawa do ekranizacji swojej trylogii kryminalnej z komisarzem Forstem. Ciekawostki na temat autora: niesamowicie zdyscyplinowany, tygodniowo przebiega średnio 100 kilometrów, kocha góry; prowadził Kurs Pisania na portalu Lubimy Czytać. Jego słynna trylogia z komisarzem Forstem to: *Ekspozycja* (Nieuchwytny zabójca, mroczna tajemnica z przeszłości); *Przewieszenie* (góry jeszcze nigdy nie były tak niebezpieczne); *Trawers* (Wszystkie pożary zgasły. Zostały tylko zgliszcza)¹⁰.

A bohaterem, którego przytoczona wypowiedź telewizyjnego spikera poprzedzała, okazał się młody, starannie ostrzyżony, ubrany w garnitur, białą koszulę i krawat młody mężczyzna, dla którego pisanie jest pasją, a bycie pisarzem taką samą profesją jak każda inna, wymagająca warsztatu, samodyscypliny i determinacji w osiąganiu wyznaczonych celów. Wymykający się stereotypowi literata-wieszca i artysty, wpisujący się w paradygmat dobrze ubranego, osiągniętego sukces finansowy profesjonalisty, który w polskim polu literackim zaistniał za sprawą Szczepana Twardocha.

⁸ Analizę przypadków Michała Witkowskiego i Jacka Dehnela przeprowadził Dominik Antonik w *idem, Autor jako marka*, TAIWPN Universitas, Kraków 2014; o kreowaniu marki przez Andrzeja Sapkowskiego pisałam w: K. Kaczor, *Z „getta” do mainstreamu. Polskie pole literackie fantazy (1982–2012)*, TAIWPN Universitas, Kraków 2017; strategii kreowania wizerunku przez Wita Szostaka szerzej: K. Kaczor, *Wit Szostak – wizerunek akademika przeistaczającego się w literata*, „Horyzonty Wychowania” 2017, vol. 16, no. 39, s. 59–74.

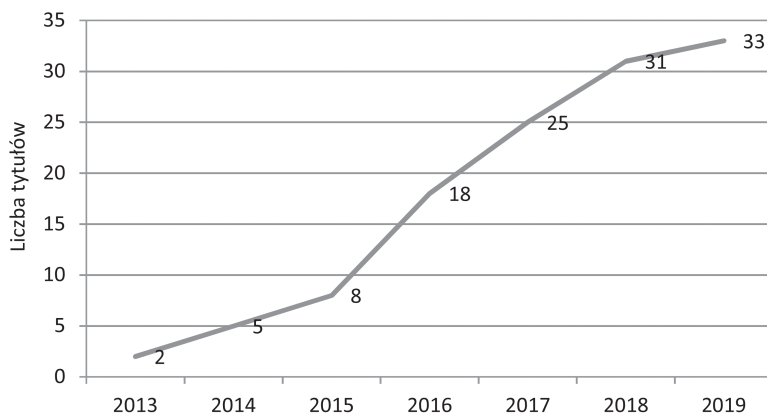
⁹ Dla czytelności tekstu tytuły cykli powieściowych będą podawane kapitalikami, ponadto przy pierwszym przywołaniu tytułów książek autorstwa Remigiusza Mroza będą podawane w nawiasach daty ich pierwodruków, natomiast ich pełne dane bibliograficzne zostały zamieszczone w Bibliografii artykułu.

¹⁰ *Pytanie na śniadanie*, wydanie z dnia 22.07.2016, <http://pytanienasniadanie.tvp.pl/26250763/remigiusz-mroz-nowa-twarz-polskiego-kryminału> (dostęp: 06.03.2019).

Sposób, w jaki Remigiusz Mróz pojawił się w polskim polu literackim, okazał się zgoła odmienny od tego, w jakim zazwyczaj pojawiają się debiutanci. Po pierwsze, nie został przez nikogo „odkryty”, jak na przykład Dorota Maślowska przez uznanego wydawcę czy krytyka, jakim był Paweł Dunin-Wąsowicz, lecz sięgnął po swój sukces sam, rozsyłając swoje rękopisy do różnych wydawców¹¹, co zaowocowało publikacjami w tym samym czasie wielu tekstów w różnych oficynach. I tak zadebiutował w 2013 roku powieściami *Wieża milczenia* i *Prędkość ucieczki*, która zainicjowała pierwszy z jego cykli PARABELLUM (*Horyzont zdarzeń*, 2014; *Głębia osobliwości*, 2016), ale przełomem w jego karierze okazało się opublikowanie w 2015 roku pierwszych tomów dwóch nowych cykli spod znaku powieści kryminalnej i jej współczesnych interpretacji. Pierwszego, zatytułowanego KOMISARZ FORST (*Ekspozycja*, 2015; *Przewieszenie*, 2016; *Trawers*, 2016; *Deniwelacja*, 2017; *Zerwa*, 2018), którego poetyka inspirowana jest kryminałem skandynawskim, ale akcja jest osadzona w realiach polskiego Podhala; i drugiego JOANNA CHYŁKA (*Kasacja i Zaginięcie*, 2015; *Rewizja i Immunitet*, 2016; *Inwigilacja i Oskarżenie*, 2017; *Testament i Kontratyp*, 2018; *Umorzenie*, 2019), inspirowanego thrillerami prawniczymi Johna Grishama, ale którego bohaterami są pracownicy firmy prawniczej mającej siedzibę w przylegającym do warszawskich Złotych Tarasów wieżowcu Sky Light, co symbolicznie sytuuje akcję w samym centrum polskiej rzeczywistości *anno domini* 2015. Obu konsekwentnie publikowanych w poznańskich wydawnictwach: Fili (KOMISARZ FORST) i Czwarta Strona (JOANNA CHYŁKA), nakładem których do marca 2019 roku ukazało się 25 powieści, spośród których 20 było przypisanych do pięciu odrębnych cykli: PARABELLUM (2013–2015), KOMISARZ FORST (2015–2018), JOANNA CHYŁKA (2015–), W KRĘGACH WŁADZY (*Wotum nieufności* i *Większość bezwzględna*, 2017; *Władza absolutna*, 2018), *Nieodnaleziona* (2018) i będąca jej kontynuacją *Nieodgadniona* (2019); oraz poradnik dla początkujących autorów *O pisaniu na chłodno* (2018).

Przy czym należy zauważyć, że równolegle, w latach 2018–2019 nakładem Wydawnictwa Dolnośląskiego pod pseudonimem Ove Løgmansbø ukazała się „jawnie” skandynawska TRYLOGIA z WYSP OWCZYCH (*Enklawa i Połów*, 2016; *Prom*, 2017). Tym samym na przestrzeni lat 2013 – marzec 2019 Remigiusz Mróz opublikował nakładem siedmiu wydawnictw trzydzieści trzy powieści, co daje oszałamiający wynik blisko pięciu woluminów rocznie, przy nadal wielu zaplanowanych i czekających na publikację. A krzywą progresu sumy opublikowanych książek Remigiusz Mroza przedstawiono na rycinie 1.

¹¹ R. Mróz, *Jak wydać książkę*, Remigiusz Mróz blog, <http://blog.remigiuszmroz.pl/jak-wydac-ksiazke/> (dostęp: 06.03.2019).

Rycina 1. Liczba opublikowanych książek Remigiusza Mroza
Źródło: wyniki badań własnych.

Uwzględniając swoistą płytkość polskiego rynku wydawniczego i poziom czytelnictwa, to podkreślane przez samego Remigiusza Mroza sprzedanie ponad dwóch milionów egzemplarzy książek w pierwszych pięciu lat od debiutu, czyli do końca 2017 roku¹² – jest sukcesem komercyjnym.

Remigiusz Mróz od początku przedstawiał siebie jako twórcę literatury gatunkowej, autor: powieści wojennej (*PARABELLUM*, *Turkusowe szale*, 2014), powieści science fiction (*Chór zapomnianych głosów*, 2014), kryminału (*KOMISARZ FORST*, *Behawiorysta*, *TRYLOGIA WYSP OWCZYCH*), thrillera prawniczego (*JOANNA CHYŁKA*), horroru religijnego (*Czarna Madonna*, 2017), wywiadzonego z *political fiction* thrillera politycznego (*W KRĘGACH WŁADZY*), thrillera psychologicznego (*Nieodnaleziona* i *Nieodgadniona*), wskazując na swoje wzorce i poziom aspiracji, jakim jest sukces komercyjny swojej twórczości. Przywołując w swoich wypowiedziach publikowanych w mediach społecznościowych w latach 2014–2016, a od 2016 roku w wywiadach źródła swoich inspiracji: Stiega Larssona, Jane K. Rowling, Stephena Kinga, Johna Grishama i innych autorów sprzedawanych w milionowych nakładach bestsellerów¹³. Jednoznacznie sytuując swój sukces w kontekście amerykańskiego mitu *self-made mana*, czyli człowieka wszystko zawdzięczającego sobie, i jak sam wskazuje *american dream*, dla realizacji którego nie ma granic. Co poskutkowało samodzielnym zdobyciem wydawcy polskiego (*Wieża milczenia*; *PARABELLUM*); podjęciem próby publikacji na rynku angloamerykańskim powieści *Nieodnaleziona* (2018) i sprzedażą praw do adaptacji na serial telewizyjny cykli: *JOANNA CHYŁKA* (pierwszy sezon zrealizowany na podstawie *Zaginęcia* miał

¹² Wypowiedź R. Mroza podczas wywiadu udzielonego Wojciechowi Jagielskiemu w Superstacji; *Wojtek Jagielski na żywo – Remigiusz Mróz*, 6.11.2017, www.superstacja.tv, <http://www.superstacja.tv/program/wojtek-jagielski-na-zywo-remigiusz-mroz,6555416/> (dostęp: 06.03.2019).

¹³ R. Mróz, *Jak wydać książkę...*, *op. cit.*

premierę 26.12.2018 na platformie Player¹⁴), KOMISARZ FROST i W KRĘGACH WŁADZY zaplanowane do realizacji przez TVN po sukcesie pierwszego sezonu serialu *Chyłka*.

Od momentu debiutu Remigiusza Mroza publikacji jego tekstów literackich towarzyszyła autokreacja wizerunku i komunikacja z czytelnikami za pośrednictwem profili w mediach społecznościowych, które stały się źródłem informacji redystrybuowanych następnie przez media opiniotwórcze. Pierwotnie był nim autorski blog Remigiusz Mróz i mający taką samą nazwę profil w portalu Lubimyczytać.pl, gdzie również publikował latach 2014–2015 cykl artykułów *Kurs pisania*¹⁵, które znalazły się również w opublikowanej w 2018 roku książce *Kurs pisania na chłodno* (2018). Następnie pojawiły się jego oficjalne profile na FB, Instagramie i Twitterze, które umożliwiają mu informowanie na bieżąco o: nowych książkach, spotkaniach z czytelnikami, uczestnictwie w targach książki, odbytych podróżach i wakacjach, udzielonych wywiadach, przebiegu prac i promocji serialu, sesji fotograficznej do magazynu lifestyle'owego „Viva”.

Mimo że pierwszy wywiad z Remigiuszem Mrozem ukazał się na łamach Gazety Opole z okazji premiery *Kasacji* (*Jest prawnikiem, ma 28 lat i napisał już... 30 książek. Nałóg?*¹⁶, komunikacja za pośrednictwem mediów tradycyjnych: prasy, telewizji i radia nastąpiła dopiero po otrzymaniu przez Remigiusza Mroza Nagrody Czytelników Wielkiego Kalibru. Pierwotnie występował w roli „ciekawostki” ze świata polskiej literatury w telewizji śniadaniowej, następnie autora bestsellerów i niezrozumiałego z perspektywy mediów opiniotwórczych fenomenu, jakim jawił się w artykułach: Justyny Sobolewskiej w „Polityce” (*Polski horror religijny*¹⁷) i Krzysztofa Varga w „Dużym Formacie” „Gazety Wyborczej” (*Remigiusz Mróz: żadnych ciuchów, samochodów, podróży! i Varga uczy się od Remigiusza Mroza, jak pisać i jak zarobić duże pieniądze*)¹⁸, czy wręcz grafomana o wizerunku „pracowitego dorosłego chłopczyka. Czytelnicy dostają razem z nim gwarancję: «Nigdy was nie zawiodę, moje książki będziecie mogli czytać do końca życia»” w „Gazecie Książkach”¹⁹. Aż po autora wiarygodnego portretu

¹⁴ https://promocja.player.pl/playerplus-chylka-zaginiecie?ap=1t1&gclid=CjwKCAiA_P3jBRAqEiwAZyWWaL6KYG7fMUx-fNfvI8kemmep5Go-gxcA0sE9hJc9hCG_Zi8YQol2pRoCjukQAvD_BwE&gclid=aw.ds (dostęp: 06.03.2019).

¹⁵ <http://lubimyczytac.pl/profil/326641/remigiusz-mroz> (dostęp: 06.03.2019).

¹⁶ P. Guzik, *Jest prawnikiem, ma 28 lat i napisał już... 30 książek. Nałóg?*, Wyborcza.pl Opole, 3.05.2015, http://opole.wyborcza.pl/opole/1,35086,17852250,Jest_prawnikiem__ma_28_lat_i_napisał_juz__30_ksiazek_.html (dostęp: 06.03.2019).

¹⁷ J. Sobolewska, *Polski horror religijny*, „Polityka” 18 lipca 2017, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/1712456,1,remigiusz-mroz-o-swojej-literackiej-drodze.read?print=true> (dostęp: 06.03.2019).

¹⁸ K. Varga, *Remigiusz Mróz: żadnych ciuchów, samochodów, podróży!*, Wyborcza.pl Duży Format, 19.02.2018, <http://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,23028230,remigiusz-mroz-zadnych-ciuchow-samochodow-podrozy.html> (dostęp: 06.03.2019); *idem*, *Varga uczy się od Remigiusza Mroza, jak pisać i jak zarobić duże pieniądze*, Wyborcza.pl Duży Format, 3.12.2018, <http://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,24224764,varga-uczy-sie-od-remigiusza-mroza-jak-pisac-i-jak-zarobic.html> (dostęp: 06.03.2019).

¹⁹ E. Wołkanowska-Kołodziej, *Remigiusz Mróz: autor, który rozbił bank*, Wyborcza.pl Książki. Magazyn do czytania, 16 maja 2017, Wyborcza.pl, <http://wyborcza.pl/ksiazki/7,154165,21786469,remigiusz-mroz-autor-ktory-rozbil-bank.html> (dostęp: 06.03.2019).

polskiej rzeczywistości, jakim jest według Filipa Łobodzińskiego współprowadzącego emitowaną na antenie TVN24 *Xięgarnię*²⁰, kreującego nieobecne w polskiej literaturze współczesnej silne bohaterki kobiece według Michała Nogasia z „Gazety Wyborczej”²¹ czy podejmującego według Anity Karwowskiej trudne tematy społeczne²². Przy czym nieustannie powracającymi informacjami w niemal wszystkich publikacjach, których bohaterem jest Remigiusz Mróz: są jego młody wiek, zwięższająca się liczba wydanych tytułów i obecny stan sprzedanych nakładów, co nieustannie kreuje go na człowieka komercyjnego sukcesu.

Kreator prawniczo-korporacyjnej *love story* Joanny Chyłki i Kordiana Ordon, zwanego przez swoją patronkę i ukochaną Zordonem, swoją wiarygodność budował na podstawie prestiżu zdobytego wykształcenia, co zostało również wykorzystane przez niego w celu wykreowania znanego z kulturowych reprezentacji korporacji wizerunku profesjonalisty skoncentrowanego na swojej pracy i osiąganiu kolejnych celów, co podkreśla jego zuniformizowany ubiór: klasyczna w kroju ciemna marynarka lub garnitur, jasna koszula i jednolity stonowany krawat. Swoistym kontrapunktem do tego wizerunku są nieliczne zdjęcia Remigiusza Mroza przedstawiające go podczas wędrówek górskich w odzieży sportowej marki własnej popularnego sklepu sportowego²³, co niweluje dystans kreowany przez jego wizerunek profesjonalisty i przez jej egalitarność podkreśla identyfikację z czytelnikami własnych powieści.

Komunikacja dotycząca twórczości i osoby autora W KRĘGACH WŁADZY od samego początku miała charakter demitologizujący i została oparta na podkreślaniu swoistej niezwykłości i antynomii: wybór tworzenia literatury zamiast praktykowania prawa; opuszczenie centrum reprezentowanego przez Warszawę na rzecz powrotu na periferia reprezentowane przez Opolszczyznę; odnoszenie spektakularnego sukcesu i niewypowiadanie się na tematy niezwiązane z własną twórczością; dysproporcja młodego wieku i liczby publikowanych tytułów; kult rzemiosła i samodyscypliny w miejscu natchnienia i tworzenia jako czynności kompulsywnej, a przez to mającej aspekt destrukcyjny. Te wszystkie działania służyły kreacji jego osobistego wizerunku i jednocześnie marki autorskiej, której ideą jest oferowanie czytelnikom literatury gatunkowej wpisującej się w funkcjonujące trendy, której fabuły byłyby osadzone w polskich realiach, a jednocześnie korespondowałyby ze sposobami ujęcia motywów czy tematów we współczesnej popkulturze.

²⁰ *Xięgarnia*, odcinek 192, 4.02.2017, prod. TVN24, <https://xięgarnia.pl/wideo/xięgarnia-odcinek-192-remigiusz-mroz/> (dostęp: 06.03.2019).

²¹ M. Nogaś, «Nogaś na stronie»: czy polskie «House of Cards» jest możliwe?, *Wyborcza*.pl, 19.02.2017, <http://wyborcza.pl/10,82983,21390631,nogas-na-stronie-czy-polskie-house-of-cards-jest-mozliwe.html> (dostęp: 06.03.2019).

²² A. Karwowska, *Remigiusz Mróz: Czytelnik z czytelnikiem zawsze się zrozumie – nawet jeśli jeden wielbi Joyce’a, a drugi Grishama*, *Wyborcza*.pl Magazyn Świąteczny, 10.02.2018, <http://wyborcza.pl/magazyn/7,124059,23004247,remigiusz-mroz-czytelnik-z-czytelnikiem-zawsze-sie-zrozumie.html> (dostęp: 06.03.2019).

²³ Fotografia R. Mroza na stronie: <http://niestatystyczny.pl/2018/08/21/remigiusz-mroz-z-kolejna-ksiazka-o-joannie-chylce/> (dostęp: 06.03.2019).

Zakończenie

Czy Remigiusz Mróz jest fenomenem w polskim polu kultury drugiej dekady XXI wieku? Niewątpliwie tak, na co wskazuje komercyjny sukces jego twórczości. Jednakże tym, co w kontekście badań polskiego pola literackiego czyni jego postać tak interesującą, jest konsekwencja w zakresie kreacji własnej marki i zarządzania nią za pomocą mediów społecznościowych, co jednoznacznie wskazuje na zaistniałą zmianę kulturą, jaką jest zmniejszająca się rola mediów tradycyjnych w zakresie komunikacji literackiej. Drugą też kwestią, która wynika z obserwacji polskiego pola literackiego, jest jego profesjonalizacja związana z odrzuceniem kultu natchnienia na rzecz codziennego tworzenia, budowania rozpoznawalności i prowadzenia komunikacji z czytelnikami przez wykorzystywanie mediów społecznościowych, co zachodzi zarówno w odniesieniu do subpola literatury wysokoartystycznej, na co wskazują prace Dominika Antonika, jak i w subpolu literatury gatunkowej.

Bibliografia

- Antonik D., *Autor jako marka*, TAIWPN Universitas, Kraków 2014.
- Bourdieu P., *Teoria obiektów kulturowych*, przeł. A. Zawadzki [w:] *Odkrywanie modernizmu. Przekłady i komentarze*, red. R. Nycz, TAIWPN Universitas, Kraków 1998.
- Guzik P., *Jest prawnikiem, ma 28 lat i napisał już... 30 książek. Nałóg?*, Wyborcza.pl Opole, 3.05.2015, http://opole.wyborcza.pl/opole/1,35086,17852250,Jest_prawnikiem__ma_28_lat_i_napisał_juz__30_ksiazek_.html (dostęp: 06.03.2019).
- Jagielski W., *Wojtek Jagielski na żywo – Remigiusz Mróz*, 6.11.2017, www.superstacja.tv, <http://www.superstacja.tv/program/wojtek-jagielski-na-zywo-remigiusz-mroz,6555416/> (dostęp: 06.03.2019).
- Kaczor K., *Wit Szostak – wizerunek akademika przeistaczającego się w literata*, „Horyzonty Wychowania” 2017, vol. 16, no. 39, s. 59–74.
- Kaczor K., *Z „getta” do mainstreamu. Polskie pole literackie fantasy (1982–2012)*, TAIWPN Universitas, Kraków 2017.
- Karwowska A., *Remigiusz Mróz: Czytelnik z czytelnikiem zawsze się zrozumie – nawet jeśli jeden wielbi Joyce’a, a drugi Grishama*, Wyborcza.pl Magazyn Świąteczny, 10.02.2018, <http://wyborcza.pl/magazyn/7,124059,23004247,remigiusz-mroz-czytelnik-z-czytelnikiem-zawsze-sie-zrozumie.html> (dostęp: 06.03.2019).
- Literatura polska po 1989 roku w świetle teorii Pierre’a Bourdieu. Podręcznik*, red. G. Jan-kowicz, P. Marecki, M. Sowiński, Korporacja Ha!art, Kraków 2015.
- Łobodziński F., Passent A., *Xiegarnia*, odcinek 192, 4.02.2017, prod. TVN24, <https://xiegarnia.pl/wideo/xiegarnia-odcinek-192-remigiusz-mroz/> (dostęp: 06.03.2019).
- Mojebestsellery, *Nowa część Chyłki już w marcu!*, [granice.pl](https://www.granice.pl/news/nowa-czesc-chylki-juz-w-marcu/8007) Wszystko o literaturze, <https://www.granice.pl/news/nowa-czesc-chylki-juz-w-marcu/8007> (dostęp: 06.03.2019).
- Mróz R., *Behawiorysta*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2016.
- Mróz R., *Chór zapomnianych głosów*, Wydawnictwo Genius Creations, Bydgoszcz 2014.
- Mróz R., *Czarna Madonna*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2017.
- Mróz R., *Hashtag*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2018.

Mróz R., *Jak wydać książkę*, Remigiusz Mróz blog, <http://blog.remigiuszmroz.pl/jak-wydac-ksiazke/> (dostęp: 06.03.2019).

Mróz R., *Nieodgadniona*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2019.

Mróz R., *Nieodnaleziona*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2018.

Mróz R., *O pisaniu na chłodno*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2018.

Mróz R., *Świt, który nie nadejdzie*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2016.

Mróz R., *Turkusowe szale*, Wydawnictwo Bellona, Warszawa 2014.

Mróz R., *W cieniu prawa*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2016.

Mróz R., *Wieża milczenia*, Wydawnictwo Damidos, Katowice 2013.

JOANNA CHYŁKA

Mróz R., *Kasacja*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2015.

Mróz R., *Zaginięcie*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2015.

Mróz R., *Rewizja*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2016.

Mróz R., *Immunitet*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2016.

Mróz R., *Inwigilacja*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2017.

Mróz R., *Oskarżenie*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2017.

Mróz R., *Testament*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2018.

Mróz R., *Kontratyp*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2018.

Mróz R., *Umorzenie*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2019.

KOMISARZ FORST

Mróz R., *Ekspozycja*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2015.

Mróz R., *Przewieszenie*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2016.

Mróz R., *Trawers*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2016.

Mróz R., *Deniwelacja*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2017.

Mróz R., *Zerwa*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2018.

PARABELLUM

Mróz R., *Prędkość ucieczki*, Instytut Wydawniczy Erica, Warszawa 2013.

Mróz R., *Horyzont zdarzeń*, Instytut Wydawniczy Erica, Warszawa 2014.

Mróz R., *Głębia osobliwości*, Wydawnictwo Czwarta Strona, Poznań 2016.

TRYLOGIA Z WYSP OWCZYCH

Mróz R. jako Løgmannsbø Ove, *Enklawa*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2016.

Mróz R. jako Løgmannsbø Ove, *Półów*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2016.

Mróz R. jako Løgmannsbø Ove, *Prom*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2017.

W KRĘGACH WŁADZY

Mróz R., *Wotum nieufności*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2017.

Mróz R., *Większość bezwzględna*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2017.

Mróz R., *Władza absolutna*, Wydawnictwo Filia, Poznań 2018.

Nogaś M., »Nogaś na stronie«: czy polskie »House Of Cards« jest możliwe?, Wyborcza.pl, 19.02.2017, <http://wyborcza.pl/10,82983,21390631,nogas-na-stronie-czy-polskie-house-of-cards-jest-mozliwe.html> (dostęp: 06.03.2019).

Pytanie na śniadanie, wydanie z dnia 22.07.2016, <http://pytaniemnasniadanie.tvp.pl/26250763/remigiusz-mroz-nowa-twarz-polskiego-kryminalu> (dostęp: 06.03.2019).

Sobolewska J., *Polski horror religijny*, „Polityka” 18 lipca 2017, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/kultura/1712456,1,remigiusz-mroz-o-swojej-literackiej-drozdze.read?print=true> (dostęp: 06.03.2019).

Katarzyna Kaczor

- Varga K., *Remigiusz Mróz: żadnych ciuchów, samochodów, podróży!*, Wyborcza.pl Duży Format, 19.02.2018, <http://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,23028230,remigiusz-mroz-zadnych-ciuchow-samochodow-podrozy.html> (dostęp: 06.03.2019).
- Varga K., *Varga uczy się od Remigiusza Mroza, jak pisać i jak zarobić duże pieniądze*, Wyborcza.pl Duży Format, 3.12.2018, <http://wyborcza.pl/duzyformat/7,127290,24224764,varga-uczy-sie-od-remigiusza-mroza-jak-pisac-i-jak-zarobic.html> (dostęp: 06.03.2019).
- Wołkanowska-Kołodziej E., *Remigiusz Mróz: autor, który rozbił bank*, Wyborcza.pl Książki. Magazyn do czytania, 16 maja 2017, Wyborcza.pl, <http://wyborcza.pl/ksiazki/7,154165,21786469,remigiusz-mroz-autor-ktory-rozbil-bank.html> (dostęp: 06.03.2019).